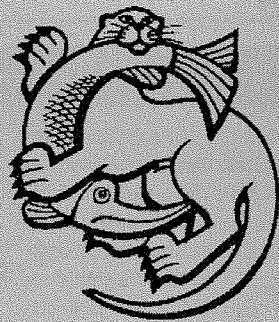

Zpravodaj města Chropyně 8/97

Z OBSAHU:

- K řešení povodňové situace
- Policie ČR informuje
- Z činnosti odborů městského úřadu
- „Dny zdraví“ ve výsledcích
- Kritika
- Malá soutěž pro pamětníky
- Mateřská škola na výletě
- Povodně v minulosti, dnes a možná i v budoucnosti
- Opadnutím vody starosti nekončí - spíše naopak
- Škola základ života
- Polemický názor k prodeji bytů v majetku města
- Kvalita vnitřního prostředí v mateřských školách v Chropyni
- Co si můžeme přečíst v kronikách (Cikorka)

K řešení povodňové situace

V období, které následovalo po pravděpodobně nejrozsáhlejší povodni v novodobé historii Města Chropyně, včetně místní části Plešovec, stály zastupitelské orgány před úkolem zvládnout nejen období nejvypjatější, ale i mnohem obtížnější, zdlouhavější a tranně náročnější období odstraňování následků řadení vodního živlu.

Ve veřejné oblasti se jednalo o úspěšné znovuzprovoznění silnice I. třídy ve směru na Přerov, v občanských záležitostech o přípravu rozhodnutí k poskytnutí sociální dávky ve výši do 30 000 korun dle druhu a rozsahu zákonem určeného poškození. Tento jistě nelehký úkol zvládly pracovníce odboru občanských záležitostí na velmi dobré úrovni. Úkoly MěÚ tím ovšem neskončily. Bylo zajištěno přechodné ubytování těm, kteří přišli o přístřeší a kterým nemohli účinně pomoci jejich příbuzní. Odbor výstavby řídil demoliční práce a zorganizoval schůzku se zájemci, kteří budou svoje domy po odstranění znovu stavět, aby je seznámil s nabídkami stavebních firem a možnostmi financování. Ve prospěch postižených bylo intervenováno za urychlené vyřizování nároků na plnění ze strany pojišťoven a za urychlení zpracování statických posudků narušených staveb. Průběžně byl zajišťován odtok vody z rozsáhlých zaplavených území obou částí města. Povodní nepostižení občané byli vyzváni k aktivní účasti na sbírce ve prospěch postižených a navíc k pronajmutí v současné době neobydlených domů postiženým, aby jim bylo umožněno klidné zázemí pro obnovu nebo opravu jejich vlastního obydlí.

Průběžně byl organizován průzkum zájmu o humanitární pomoc jako dodávka kuchyní od fy Koryna, nábytek z Norimberka, možnost zakoupení vybavení domácnosti (ledničky, pračky) a další. Všechny výsledky průzkumů byly okamžitě zpracovány a předány potenciálním dárcům. Co MěÚ nemůže ovlivnit, je skutečný počet a termín dodávky žádaných potřebných předmětů. Ve spolupráci s okresním hygienikem a odbornou frou DES-DER byl organizován postřik proti přemnoženým komárům. Dodávka potřebných postřikových látek byla řešena m.j. s nadací Člověk v tísni.

Další velmi důležitou oblastí, ve které se orgány města angažovaly, je finanční humanitární pomoc. Je velmi potěšitelným aktem, že občané nám vzdálených a v celé řadě případů zcela neznámých obcí podávají pomocnou ruku a pořádají veřejné sbírky ve prospěch města i jeho postižených občanů. Zjednodušeně lze říct, že adresátem této pomoci je buďto konkrétní místní část nebo město jako celek. Pokud jde o způsob užití jsou finanční prostředky směřovány k využití ve prospěch veřejných statků nebo soukromým osobám, příp. kombinací obou základních metod. Skutečným rozdělením dle konkrétního poškození jsou pověřovány orgány Města Chropyně. Z uvedeného je zřejmé, že oprávněnými orgány k nakládání s výsledky humanitárních sbírek jsou orgány samosprávy. Lze říct, že jakékoliv jiné přístupy nejsou zcela v souladu s legislativou a to ani ze strany zástupců dárců, pokud způ-

(pokračování na str. 2)

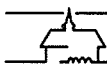
Doplňek a omluva k článku

ze Zpravodaje 7/97
„Povodeň se Chropyni
nevychylnula“

Ve výše citovaném článku jsem hrubě opomněl poděkovat také těm plešovským ženám, které se nenechaly evakuovat a společně s několika muži zůstaly ve vsi po evakuaci ostatních obyvatel, aby jim byly nápomocné při záchraně a ochraně majetku. Zaslouží si za to mou úctu a poděkování.

Současně děkuji těm chropynským firmám, které zdarma přispěly potravinami pro zajištění stravování evakuovaných v humanitární ubytovně.

František Hrabal

K řešení povodňové situace (pokračování)

sob odlišného užití a adresát převzetí nejsou předmětem vyhlášení sbírky v té či oné obci nebo organizaci. Pravidla, která jsou pro rozdělení finanční pomoci připravována, budou sledovat upřesnění adresátů pomoci v závislosti na míře poškození. U soukromých osob bude pomoc odstupňována podle stupně poškození obytného domu, za naprosto nepřijatelné považuje městská rada rovnostářství v dělení humanitárních prostředků bez závislosti na stupni konkrétního poškození konkrétního obytného objektu. Pomoc bude směřována těm, kteří zaznamenali ztrátu nebo poškození trvale obydleného objektu.

Pro lepší informovanost občanů o přístupech k poskytování humanitární pomoci uvedu několik údajů z darovacích smluv, příp. z telefonního styku se zástupci právnických osob pořádajících sbírky. O použití vybraných prostředků bude vždy v maximální možné míře rozhodovat dárcé.

- ve prospěch soukromých osob s trvalým bydlištěm v Chropyni, místní části Plešovec - Obec Kosova Hora, Obec Velké Těšany,
- příspěvek použijte dle Vašeho uvážení - v Plešovci - Obec Krásný Dvůr,
- finanční příspěvek pro obec Plešovec - Podolí I, ZEAS a.s. Vitonice, Město Horšovský Týn, Obec Rovná, Obec Brusné
- částka bude předána občanům Města Chropyně - Obec Zdounky
- výhradně na pomoc občanům Plešovec - Obec Čankovice
- na pomoc nejvíce povodně postiženým občanům místní části Plešovec - Obec Kostelec u Holešova, Obec Velký Chlumec
- Městu Chropyně na pomoc nejvíce povodně postiženým občanům - Obec Rychnov u Jablonce nad Nisou
- finanční dar pro postižené povodněmi v části obce Plešovec - Obec Chvalčov, Obec Skačovice
- telefonický příslib finanční pomoci pro Plešovec s určením pro veřejnou potřebu, nikoliv pro jednotlivce - Obec Ondřejov
- telefonický příslib finanční pomoci s využitím dle uvážení samosprávného orgánu - Obec Vršovice

Veškeré finanční prostředky, které budou shromážděny, budou rozděleny podle schválených pravidel a v souladu s přáním dárců. Orgány Města Chropyně jsou nesporně schopny a ochotny zajistit využití humanitární pomoci v daných možnostech co nejobjektivněji a nejsprávněji. Nejsou schopny zajistit obecnou spokojenost s výší jednotlivými dárce poskytnutých finančních prostředků ani spokojenost s výší finanční

podpory určené pro konkrétního postiženého. Mimo tento fakt nejsou ochotny podléhat nátlaku a opomíjet důvody, které dárcé a jejich přispívatelé k předání humanitární pomoci vedly.

Rád bych ještě informoval o tom, že díky pí Novotné z Moravské ul. č. 611 byl získán kontakt na Svobodnou evangelickou církev Kassel v SRN, jejíž zástupci navštívili město a seznámili se s následky povodně v Chropyni, Záříčích, Troubkách a Plešovci se závěrem, že mají zájem aktivně pomoci. Podmínkou jejich pomoci je respektování zásad poskytování humanitární pomoci, s jejichž návrhem se seznámili a následně vyučování k jakým účelům budou poskytnuté prostředky využity. V rámci návštěvy předali farářce u Milíčova sboru textilní povlečení a léky. Povlečení mohou využít i občané Města Chropyně, využití léků bude konzultováno s lékaři.

Závěrem si dovoluji prezentovat vlastní soukromý názor, který jsem sdělil i některým masmediím. V jaké míře se jeho interpretace v těchto veřejných sdělovacích prostředcích kryje s tím, co nyní píš, nechám na čtenářích samotných. Jsem přesvědčen, že na humanitární pomoc je třeba názírat minimálně ze dvou úhlů pohledu. Tam, kde je pomoc určena soukromým osobám, nevidím rozdíl mezi těžkou situací konkrétních osob, ať už stál jejich dům v kterékoliv obci. Tito lidé jsou prostě bez střechy nad hlavou a v celé řadě konkrétních případů je pro ně dvojnásob smutné, že nejsou občany obcí propagovaných v masmediích, a proto výrazně preferovaných u organizátorů humanitárních sbírek. Pro takový případ se domnívám, že spravedlivější a objektivnější mohla být sbírka organizovaná a řízená minimálně na úrovni okresu. Nesporně ovšem chybí odpověď na otázku, zda okresní nebo ještě vyšší úroveň by byla schopna tento úkol zvládnout.

Na druhé straně zcela jednoznačně souhlasím, aby sbírky pro veřejný sektor respektovaly stupeň poškození obce. Jinými slovy řečeno, nevidím při hodnocení potřebnosti humanitární pomoci rozdíl mezi občanem, kterému spadl jeden z více než tři set domů v Troubkách nad Bečvou a občanem, kterému spadl jeden ze třinácti domů v Záříčích nebo Žálkovicích. Objektivně však uznávám, že je-li konána sbírka s cílem napravit spoušť, kterou způsobila povodeň na veřejném majetku, jsou poškozenější obce (a mezi nimi v našem okolí především Troubky) naprosto oprávněně v popředí zájmu dárců.

ing. František Kroupa, starosta

Z činnosti odborů městského úřadu

ODBOR HOSPODÁŘSKO - SPRÁVNÍ:

vedoucí Mgr. Vratislav PECH

- organizačně zajišťuje výkon samosprávných činností na úseku správním a mzdovým (pí Hana VEČEROVÁ), finančním (pí Anna MÍŠOVÁ) a úseku daní a poplatků (pí Věra HRADILOVÁ)

ÚSEK SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ

- zajišťuje zpracování smluv na pronájem a prodej nemovitého majetku, eviduje je a zjišťuje všechny doklady u převodu nájmu nebo vlastnictví včetně vkladu do katastru nemovitostí
- eviduje žádosti na prodej s návrhem k rozhodnutí pro městskou radu, případně městské zastupitelstvo
- organizačně zajišťuje vyřizování stížností, oznámení a podnětů občanů, zabezpečuje pojmenování (přejmenování) ulic a městských částí, vede evidenci čísel popisných ve spolupráci s odborem výstavby a životního prostředí
- pro vnitřní činnost městského úřadu zajišťuje zástup vedení podatelny a organizaci sekretariátu, organizuje archivaci jeho písemností, koordinuje spisovou službu odborů včetně skartačního řízení, zabezpečuje tiskopisy a ostatní materiál pro výkon administrativních prací, vystavuje objednávky a vede jejich evidenci, eviduje spo-

třebu PHM autoparku městského úřadu a sleduje jejich hospodárnost, zabezpečuje vnitřní vybavení a technické potřeby pro chod úřadu

- eviduje místní vyhlášky, organizuje jejich schvalování a odesílání na OKÚ Kroměříž, dohlíží na dodržování předpisů a používání státních symbolů České republiky, praporu a městského znaku na území města
- zabezpečuje mzdovou agendu městského úřadu včetně veškerého výkaznictví, sociálního a zdravotního pojištění, nemocenské dávky a předepsané odvody, zajišťuje též redakci Zpravodaje města Chropyně

ÚSEK FINANČNÍ

- sestavuje návrh rozpočtu v souladu s požadavky a potřebami města, provádí kontrolu hospodaření v jeho jednotlivých oblastech a navrhuje odůvodněné změny ve formě rozpočtových opatření v závislosti na změnách v příjmové a výdajové části
- zabezpečuje napojenost městem žních rozpočtových a příspěvkových organizací včetně Nadace Hanáckých slavností na rozpočet města a tyto metodicky usměrňuje k racionalizaci svých činností
- navrhuje požadavky dotací a potřeby úvěrů, zpracovává rozbor hospodaření za uplynulý kalendářní rok včetně zajištění jeho přezkoumání příslušným auditorem, zabezpečuje platební styk peněžními ústavami, zpracovává všechny účetní doklady včetně účetních operací
- zajišťuje nebo zprostředkovává účelné a ekonomické pojištění majetku města, zodpovídá za řádnou evidenci nemovitého i movitého majetku města včetně jeho inventarizace
- zabezpečuje vedení Sociálního fondu v souladu s příslušnými právními předpisy

ÚSEK DANÍ A POPLATKŮ

- provádí evidenci a výběr všech daní a poplatků včetně vymáhání nedoplatků, zabezpečuje pokladní operace, dokladovost a pokladní službu dle stanovených předpisů
- provádí výběr poplatků na tržnicích města, sleduje měsíční výběr pokut a zabezpečuje jejich vymáhání
- sleduje plnění odvodových povinností (daň z příjmů) a plnění měsíčních splátek za odprodej bytů v domech města, povoluje veřejné hudební produkce dle platných předpisů včetně jejich evidencí

Tímto stručným výčtem činnosti veřejné správy jsme chtěli občanům města přiblížit složitost a různorodost práce kolektivu zaměstnanců pověřeného obecního úřadu Chropyně.

Sestavili:

ing. Zdeněk Ondruš CSc.

tajemník MěÚ

Mgr. Vratislav Pech

vedoucí odboru hosp. správního

npor. Jiří Buček

Policie ČR informuje

Ve večerní době dne 1. července vnikl zatím nejištěný pachatel do společné kolárny v domě č. 563 na ulici Díly a odcizil zde šedostříbrné pánské horské kolo zn. Durango, čímž byla jedná z našich občanek poškozena o částku 6 072,- Kč.

V průběhu dne 6. července bylo provedeno vloupání do objektu místních lázní, kdy pachatel po vandalském rozbití několika dveří prohledal celou budovu a odcizil 3 láhev piva, láhev vína a další drobnosti. Materiální škoda daleko převyšuje škodu způsobenou samotnou krádeží.

Dne 24. července došlo ke krádeži neuzamčeného pánského horského kola před prodejnou Renta na nám Svobody. Jednalo se o kolo značky Superior-Gepard tmavomodré barvy, čímž byl jeden náš spoluobčan poškozen o částku 6000,- Kč.

K další krádeži neuzamčeného jízdního kola došlo dne 31. července před prodejnou Mana. Pachatel měl tentokrát smůlu, náhodnými občany byl zadržen a předán Policii ČR. Je proti němu vedeno trestní stíhání pro trestný čin neoprávněného užívání cizí věci. Policie ČR děkuje za spolupráci.

„Dny zdraví“ ve výsledcích

NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST

NSZM
ČESKÉ REPUBLIKY

Ve dnech 11.-12.6. v rámci „Dnů zdraví“ si mohli v Chropyni zájemci z řad veřejnosti vyšetřit svůj zdravotní stav. Konkrétně jsme nabízeli měření krevního tlaku, stanovení BMI, t.j. body mass indexu - určení ideální hmotnosti vzhledem k výšce postavy, vyšetření moče (přítomnost bílkovin, cukru, atd.). Uvedená vyšetření měla pomoci odhalit a také odhalila riziko řady civilizačních onemocnění srdce, cév, cukrovky apod.

K vyšetření, které bylo nutno provést ráno a na lačno, se dostavilo celkem 103 občanů. Z toho mužů 22 a žen 81. Stále zřejmě platí, že o své zdraví mají snahu více pečovat ženy. Pokud dokáží být nositelkami zdravého životního stylu celé rodiny je to jen dobře.

Největší podíl tvořili občané do 50 let věku - 59,7%, což je vzhledem k prevenci velmi příznivé. Z občanů,

kteří využili všechna nabízená vyšetření, bylo zcela v normě pouze 38%.

Výsledky vyšetření prokazují stejně jak vyplývá z jiných studií v naší republice, že tzv. rizikový profil vyšetřovaných osob je stále nepříznivý. U 4 osob byly zjištěny hladiny glykemie přesahující značně 6 mmol/l, což může napovídat o onemocnění cukrovkou. Nejvyšší procentuální podíl nevyhovujících výsledků byl zjišťován u nálezů jednotlivých složek tukového metabolismu.

Podle řady mezinárodních doporučení pro prevenci onemocnění srdce a cév je za optimální považována hodnota cholesterolu nižší než 5,2 mmol/l. Z vyšetřovaných osob se pod tuto hranici dostalo 59,8%. U 25,4% byla hladina cholesterolu do 6,2 mmol/l, což značí mírné riziko, u 14,7% zjištěno zvýšené riziko.

Pokud byla u vyšetřovaných osob zjištěna vyšší hladina cholesterolu a dotyčný nemá žádný další rizikový faktor aterosklerózy - není obézní, nekouří, nemá vysoký krevní tlak, nemá pozitivní rodinnou anamnézu (onem. srdce a cév se nevyskytlo

u přímých příbuzných - rodičů, jejich sourozenců a vlastních sourozenců před 55 rokem u mužů a 65 rokem u žen) a nemá cukrovku, není třeba činit žádná speciální opatření. Výsledek je vhodný za 5 - 10 let zopakovat.

Naopak pokud dotyčný má kromě zvýšeného cholesterolu některý z vyjmenovaných rizikových faktorů, doporučujeme úpravu životosprávy a to: snížení hmotnosti, nekouření, zvýšení tělesného pohybu - minimálně 40 min. rychlé chůze denně, úpravu diety podle poskytnutého návodu. Laboratorní vyšetření krve by mělo být zopakováno nejpozději po 3 letech.

U 5 osob zjištěn nevyhovující nálezy v moči.

Krevní tlak byl změřen celkem 137 osobám a to při celkovém vyšetřování i v preventivní poradně zdraví jako doprovodné akci výstavby výrobců zdravé výživy. Ze všech vyšetření bylo zjištěno 18,2% zvýšených hodnot (krevní tlak nad 140/90) a 7,2% vysokých hodnot (nad 160/95). Všem bylo umožněno přemě-

ní krevního tlaku při předávání výsledků nebo doporučeno opětovné vyšetření na odd. podpory zdraví OHS, kde je možno vždy v pondělí 7 - 15,30 a ve středu 7 - 17 hod. zdarma tlak přeměřit.

Nadváha zjištěna u 48%, z čehož u 9,3% nebyla obezita.

Všem občanům, jejichž výsledky nebyly zcela v normě, bylo předáno písemné doporučení včetně konzultace u těch, kteří si pro výsledky přišli osobně. Těm, u kterých bylo zjištěno závažnější riziko nebo nevyhovující nález, bylo doporučeno navštívit ošetřujícího lékaře. Věříme, že žádný z nich své riziko nepodcenil a k lékařům se dostavil.

Uvedené výsledky nemají sloužit k tomu, abychom jimi někoho zstrašovali. Spíš ukazují na nutnost mít o svém zdraví co nejširší informace a podle nich a doporučení odborníků mít možnost se rozhodnout, co chci respektovat. Znova upozorňuji, že za své zdraví jsme si z velké části zodpovědní sami.

MUDr. Jarmila Číhalová
ředitelka OHS Kroměříž

Kritika

Chcete trávit dovolenou v zahraničí a nemáte na ni peníze?

Doporučuji použít praktik majitele nefirmy pana Pavla Kostury z Chropyně.

Potřebujete-li ve své nemovitosti provést instalaci vody a plynového topení, z vlastní zkušenosti Vám mohu vřele nedoporučit výše uvedenou nefirmu.

Její majitel nám po ústní dohodě provedl vnitřní instalaci vody a plynu s tím, že po zakoupení materiálu, na který požadoval zálohu ve výši 30.000,- Kč, si ponechá obchodní slevu ve výši 2% z ceny zboží. Včetně finančního obnosu obdržel k této podmínce souhlas. Jaké však přišlo naše nemilé rozčarování, když vyfakturovaná částka 46.000,- Kč za materiál obnášela přírůžku 17%, což představuje částku, která se rovná ceně týdenní dovolené v zahraničí. Dále byla fakturována částka 9.350,- Kč za práci. Obě částky byly ještě správně zatíženy 5% DPH.

Po několika vzájemných setkáních byla fakturovaná částka snížena o 4.410,- s tím, že nám bude vrácena. Při posledním rozhovoru došlo k ostřejší výměně názorů a ejhle, zákazníkovi div se znovu, za svou pravdu tvrdě zaplatíš. Hlas majitele

nefirmy pana Pavla Kostury mi v telefonním sluchátku oznámil, že dohodnutou částku za poslední rozhovor nevrátí. Znamená to, že nefirma si bezpracně přivydělala na zmíněnou dovolenou. Líbí se Vám tato praktika? „Ó, jak jednoduchá, že?“

A co ještě dodat, instalace za výše uvedenou sumu je provedena tak, že nemůžeme topit, protože plynový kotel leží na zemi, nemůžeme se umývat, protože umývadla leží na zemi, nemůžeme používat klozet, protože leží na zemi, nemůžeme používat teplou vodu, protože ohříváč vody leží na zemi.

A ještě malé vysvětlení, proč užívám název nefirma pana Pavla Kostury. Výraz „firma“ je podle mého názoru možno používat jen tam, kde se majitel chová seriózně k zákazníkovi a k částce za materiál i práci si připočte pouze 5% DPH (podle zákona).

Vážení čtenáři, pokud jste můj článek přečetli do konce a budete potřebovat služby firmy, buďte méně důvěřiví než jsme byli my, ať z firmy, kterou si vyberete se také nestane nefirma, která Vás připraví o nemalý obnos peněz.

D. Krčmařová, Kojetín

Odpověď na kritiku

Vážená paní Krčmařová,

po vzájemné dohodě o provedení rozvodu vody a topení pro Vaši prodejnu v Chropyni byl mnou vypracovaný předběžný rozpočet odmítnut jako bezpředmětný. Po výše uvedené montáži a odtakování Vám byla vystavena závěrečná faktura, kterou jste bez jakýchkoli výhrad uhradili.

Po přečtení Vašeho článku jsem upřímně zděšen. Pokud jste nebyli s mou prací spokojeni, nechápu, proč jste se neobrátili na nestranný posudek odborníka z oboru, případně obchodní inspekci? Zamýšlím se, proč jste volila tuto formu kritiky, kdy nezáčestněné mystifikujeme a uvádíme holé nepravdy, protože:

- jak už jsem výše uvedl, rozvod topení a vody byl předán po odtakování bez závad,

- demontáž mnou instalovaného kotle provedl Váš manžel kvůli obkladačským pracím. Argument, že nemůžete topit je zavádějící, protože v době těchto prací nebyl v domě vůbec zaveden plyn.

- kompletace zdravotnických byla také podřízena dokončením obkladačských prací.

Tak jako Vaše firma prodává za Vámi určené ceny, tak i moje nefirma provádí práce na ceny určené mnou.

S pozdravem

Pavel Kostura

POZVÁNKA K OČKOVÁNÍ

Ve dnech od 25.8.1997 do 5.9.1997 proběhne v ordinaci MUDr. J. Vitka očkování dětí proti infekční žloutence.

Tato preventivní akce se týká dětí trvale bydlících v Chropyni, Zářiči a Plešovic. (Kyselovic se očkování netýká!) Očkovat se budou všechny děti starší tří let do věku patnácti let. Osoby starší se již očkovat nebudou.

Vakcinace proběhne ve dvou etapách:

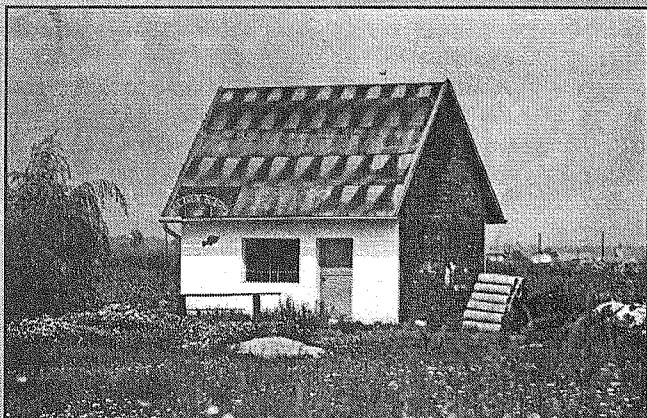
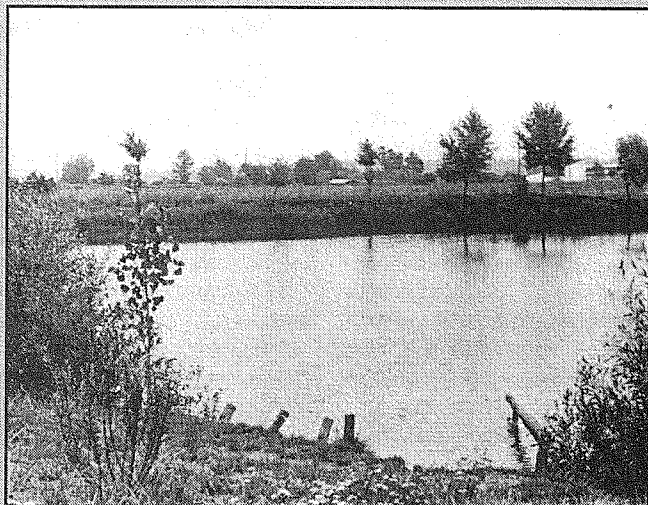
1. Děti nastupující do 1. třídy a mladší se naočkují přímo na dětském středisku od 25.8. do 29.8.1997 v době od 9.00 hod. do 13.00 hod. Současně s nimi lze očkovat děti dojíždějící do škol v Kroměříži, Kojetíně a Přerově.
2. Děti starší budou naočkovány ve dnech od 2.9. do 5.9.1997 ve školách Nová a Komenského.

Podmínky očkování jsou stanoveny:

1. Trvalým bydlištěm. (Chropyně, Zářiči, Plešovice)
2. Datem narození. (Od 25.8.1982 do 31.8.1994)
3. Očkování provádí lékař u něhož je dítě v evidenci.

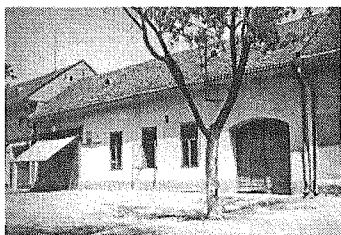
Malá soutěž pro pamětníky

Otázka tohoto čísla zní: Ve které části Chropyně se nacházel rybník a budova ze snímků?

Odpovědi doručte do sekretariátu MěÚ do 12.9.1997.
Ze správných odpovědí bude vylosován výherce, který obdrží poukázku na odběr zboží v hodnotě 200,- Kč u firmy SAM elektro na Komenského ulici. Sponzorem výhry je firma ALBAN.

Rozluštění minulých hádanky:

Tentokrát se při losování usmálo štěstí na paní Martu Kotkovou, která nám napsala:

Tento dům stál na náměstí mezi domy p. Františka Fraňka a p. Františka Matouška. Dnes na tomto místě stojí samoobsluha „Jednota“.

Dům s obchodem patřil p. Ladislavu Hanákovi, který byl tatínkem mé maminky, čili můj dědeček. Reklama nad vchodem a výlohou zněla „Obchodní dům Ladislava Hanáka“. Prodáválo se tam vše. Textil, přípravy pro švadleny, výbavy pro nevěsty, boty, klobouky, stavebniny atd. Dokonce vlastními faktury z roku 1913 a 1914, které byly vystaveny p. MUDr. Josefu Hubíkovi na stavební materiál. Ten v té době opravoval dům. Faktury mně věnoval p. ing. Vladimír Hubík, jeho syn. Posléze dědeček provozoval autodopravu, vlastnil osobní auta a dva autobusy. Okolo roku 1930 byla v části domu od vrat zřízena prodejna „Baťa“. Před vchodem do prodejny stával automat na krémy.

Paní Kotková má v sekretariátu MěÚ připravenou poukázku na zboží v hodnotě 200,- Kč, kterou si vyzvedne v prodejně SAM elektro na Komenského ulici. Sponzorem ceny je firma ALBAN.

Blahopřeji výherkyni a těším se na vaše další odpovědi.

František Hrabal

Mateřská škola na výletě

Čtvrtek 26.6.1997 byl pro děti z mateřské školy na náměstí Svobody v Chropyni nezapomenutelným dnem. V tomto krásném počasím ozdobený den se loučila mateřská škola se svými školáky a zároveň slavnostně uzavírala školní rok 1996/97. Byl to den spojený s výletem do blízkého Zářičí. V krásném přírodním areálu Mysliveckého sdružení v Zářičí mělo možnost 42 dětí se svým pedagogickým doprovodem prožít pěkné chvíle při opékání špekáčků na ohničku, hrát hry v poslušné trávě i se pobavit v útulné klubovně. Z rozzářených očí dětí byla patrná jejich radost a spokojenost z výletu. Touto cestou chceme poděkovat zejména panu učiteli Šebestíkovi, t.č. pověřenému řízením ZŠ Komenského v Chropyni a jeho paní, která věnovala svůj volný čas našim dětem. Fotografie dokumentují krásnou přírodu i spokojenou atmosféru.

Kolektiv MŠ
nám. Svobody
Chropyně

ALBAN, spol. s r. o.
Nádražní 804, p.o. box 3,
768 24 Hulín
- majitel firmy René Hamrla

- hlavní činností společnosti je velkoobchod s hutním materiálem všeho druhu a všech jakostí
 - jednou z podpůrných činností je prodej čerpací techniky a armatur, kde společnost působí jako prodejce firem SIGMA HOLDING, KUNZ HRANICE a ISH OLOMOUC
 - firma je také hlavním sponzorem fotbalového klubu Technoplast Chropyně
 - společnost ALBAN je stálým sponzorem soutěže pro pamětníky
- Zpravodaje
města Chropyně

Povodně v minulosti, dnes a možná i v budoucnosti

Přestože jsem se snažil ze všech možných pramenů vypátrat, jak to bývalo s povodněmi v Chropyni a okolí v minulosti, mnoho jsem toho nezjistil. Pouze v písemnostech pana Dolníčka lze najít několik útržkovitých zpráv, které by nám přece jen mohly nabídnout srovnání s povodní letošní.

- Roku 1877 byla velká povodeň, protřhla se hráz u Troubek a voda zaplavila širé okolí. V Chropyni sahala voda až po zvýšené prahy domků na Hejtmáně.
- V roce 1880 přede žněmi svodnice zaplavila polnosti poblíže zdejšího nádraží.
- Zářičské pozemky trpěly častými záplavami řeky Bečvy. Z hájovny ležící západně od osady museli se pokaždé před povodní stěhovat do osady. V čas záplavy vcházeli z lodice oknem do příbytku.
- Kdysi za velké povodně, když voda vtékala až do obce a ohrožovala i příbytky, prokopali Zářičtí proti vůli velkostatku hráze Hejtmána, načež voda rychle vytekla a zaplavila všechny pozemky směrem na Chropyni a také Chropyni samu až ke kostelu. Dle pověstí byli všichni, kdo hráze prokopali, přimknuti panským arestem na zámku kroměřížském.
- V měsíci září roku 1910 dlouhotrvající deště. Rozvodnila se Bečva a vichřice mnoho stromů polámala. Velkostatku voda zaplavila celkem 581 ha půdy. Celková škoda činí 120.000,- K. Zvláště strážníci plešovská nejvíce utrpěla.
- V neděli 21. května 1911 odpoledne a v pondělí ráno byla protřena hráz od řeky Moštěnky a pak byla protřena hráz „u roury“, mezi řekou Moštěnkou a obcí Plešovec, čímž hrozilo zatopení skoro celé obce. V neděli přijel na kole posel z Plešovce se zprávou, že do vsi přitéká plnou silou voda protřenou hrází řeky Moštěnky. Hned se nechalo vytroubit a členové hasiče naložili bourací nářadí na vůz pana Františka Matouška a odjelo se na místo samé. Pohled na spousty vod byl dojemný. Hned se započalo s vyváděním dobytka a přípravou na stěhování. Dobytek byl z ochoty ředitele pana Ang. Götze umístěn ve statku. Ředitel cukrovaru pan Fr. Liegert nechal u sebe příštího dne přenocovat 3 důstojníky a mužstvo bylo ubytováno v barácích cukrovaru. V pondělí

skoro ráno posel opět oznamoval, že hráz mezi Moštěnkou a Plešovcem je roztržena. Znovu vyburcováno mužstvo a do vozu s koňmi pana Ant. Homolíka a Fr. Matouška naloženo nářadí, pak další nářadí do vozu pana Fr. Hánečky a odjelo se k místu protřetí. Pan Götze vozil desky, kůly a pak pytle. Naraženy dvě řady kůlů, na ně přibity desky. Ostatní mužstvo plnilo pytle mokrou hlinou. Všechny 300 pytlů bylo hozeno do protřené hráze. Voda se zastavila a dále se pak nerozlívala. Později odpoledne se dostavilo vojsko c.k. 3. pěšího pluku k pomoci občanům.

- Dne 1. listopadu 1930 povodeň. Voda se valí a na Bečvě se trháji hráze. Naše obec je ohrožena. Hráze byly zpevněny a škoda nevznikla.

Tolik říkají místní prameny k tématu povodně. V podstatě potvrzuji názor, že takovou vodu jako letos Chropyně v průběhu minulých 120 let.

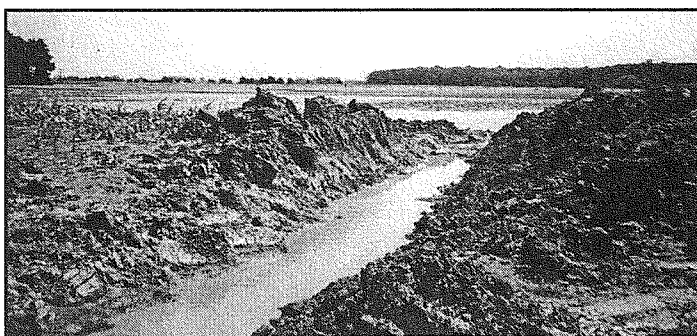
Šéf oddělení experimentální hydrologie Českého hydrometeorologického ústavu Josef Hladký hodnotí červencové povodně slovy: „*Extrémní povodeň, kterou přivodily silné a vytrvalé deště, lze označit za apokalyptickou pohromu. Pro dlouhodobé srovnání této extrémní situace s historickými povodněmi na Moravě schází pozorování z minulého století. Dá se však usuzovat, že na Moravě a ve Slezsku jde co do velikosti a trvání extrémních průtoků a co do rozsahu území zasaženého srážkami nepochybně o největší povodeň v epoše hydrologických pozorování.*“

Na otázku, zda k podobné katastrofě může znovu dojít, hydrometeorolog říká: „*Povodně vždy byly a tedy i budou. Větším povodním nelze zabránit, je možné se však před nimi chránit a zmírňovat tak jejich následky.*“

V praxi tato slova znamenají, že bychom všichni, kdo žijeme v tomto regionu, měli s povodní počítat a možnost jejího opakování brát se vši vážností. Měli bychom udělat vše pro to, abychom dokázali eliminovat následky podobné události na co nejmenší míru. Letošní červencová povodeň budiž pro nás poučením.

*Z cizích pramenů vybral a doplnil
František Hrabal*

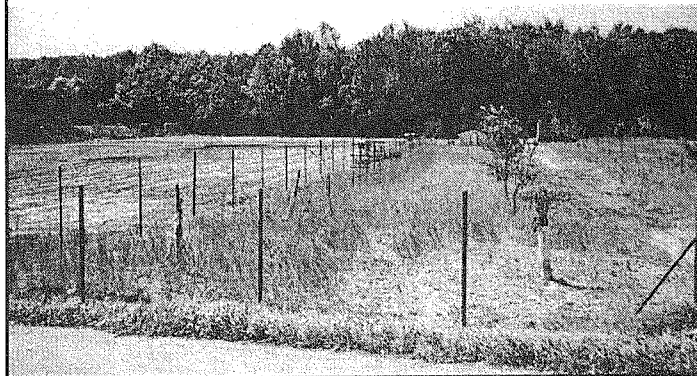
Opadnutím vody starosti nekončí - spíše naopak

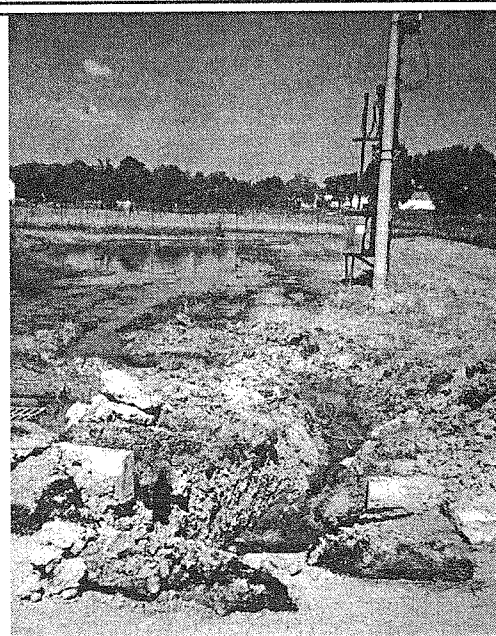
Pole za plešovskými zahradami byla odvodněna hlubokým příkopem.

Zahrady mezi Plešovcem a Čeprem před a po odvodnění.

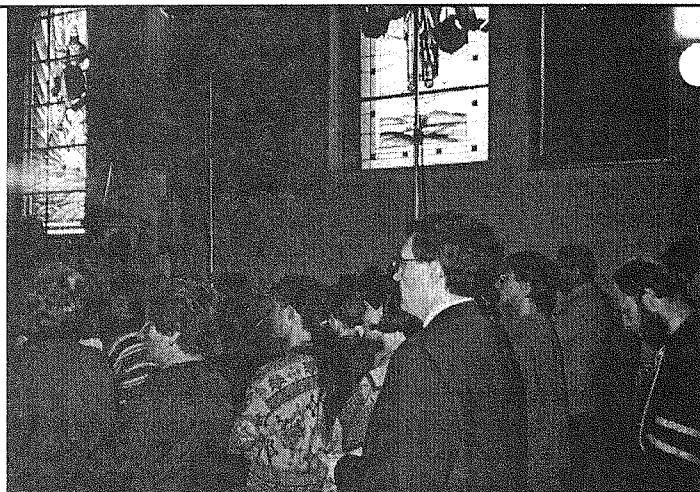
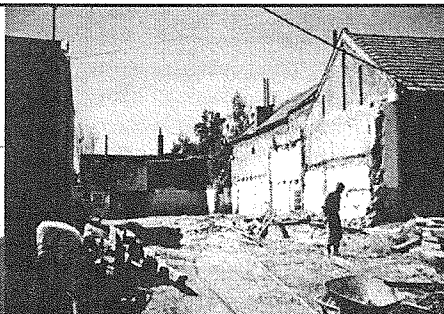

Vodní plochu kolem ČEPRA bylo nutno odvodnit „násilím“.

Opadnutím vody starosti nekončí - spíše naopak

Bourání domů v Plešovci i v Chropyni je nezbytným důsledkem povodně.

Při mši svaté za oběti povodně, kterou v troubceckém kostele celebroid arcibiskup Graubner, bylo možno vidět vedle starostů Kostelce u Holešova pana Radka Malého a Chropyně ing. Kroupy i ministry Luxe a Kvapila.

*Také předseda
Senátu ČR
Petr Pithard
se přijel podívat
do Plešovce.*

*Na obrázku je přednosta okresu Kroměříž
vedle přednosty okresu Mladá Boleslav,
společně se starosty některých obcí Mladoboleslavska
v kanceláři starosty Chropyně.
Hosté přijeli oznámit zástupcům města,
že jejich okres věnuje
na obnovu Plešovce i Chropyně finanční podporu.*

Opadnutím vody starosti nekončí - spíše naopak

I starosta obce Čankovice přijel, aby předal finanční podporu pro Plešovec. Na snímku druhý zprava s dalším členem obecního zastupitelstva se ženami z Plešovice u kapličky.

Zástupci obce ROVNÉ z jižních Čech si po předání finanční výpomoci prohlížejí „zkázu“ na Pazderně.

Na druhém snímku se nechali vyfotografovat před chropynskou radnicí.

Škola základ života

ŠKOLA A RODIČE

Ne všichni rodiče se stejně starají o to, v jaké škole jejich dítě vyrůstá. Někteří mají až puntičkářský zájem, spojený někdy s přehnanou kritičností, jiní se snaží hledat cestičky, jak dítěti školní docházku ulehčit, další o školu naprosto nemají zájem. Příčiny bývají často v jejich vlastním vztahu ke škole a k dítěti, v systému hodnot, který uznávají, včetně vlastní kariéry.

Od školy očekávají příslušné vzdělání, ale často i podporu a pochopení pro dítě nebo naopak řešení určitých výchovných potíží, které rodina nezvládla. Pokud očekávají, že výchovné povinnosti za ně převzme škola, nevyvíjí se vzájemný vztah obvykle nejlépe. Pokud je ovšem rodič ochoten opravdu spolupracovat, dnešní škola mu už poskytuje jisté možnosti. Základem je pravidelný kontakt s učiteli, neomezovaný jen na „povinné“ třídní schůzky. Aby byl účelný, je dobré si uvědomit, že i rodiče patří ke škole, že mají právo získat informace nejen o prospěchu, ale i o dalším dění ve škole a také je ovlivňovat. Mají právo zúčastňovat a podílet se na akcích školy, prací v rodičovské radě přebírat i kousek odpovědnosti. Nestačí jen chtít, je potřeba také dávat. Důležité je nebát se ptát a umět se ptát. Vystupovat ve škole sebevědomě, ne však arogantně. S učitelem by rodič měl hovořit přátelsky, věcně a zdvořile. Věcnou kritiku je učitel nakloněn vnímat jako kritiku osobní. Nevěřte, že rozumíte jeho práci lépe než on. Nezapomeňte, že každý potřebuje slyšet také ocenění své práce a pak je vstří-

nější i ke kritice. Musíte však počítat i s možnými důsledky konfliktu, které s učitelem nebo školou máme a zvážit, jestli právě toho jsme chtěli dosáhnout. Naopak ve spolupráci se školou můžeme lépe zastupovat zájmy dětí, třeba i na úřadech. Dobré je mít celkovou představu o škole a třídě, kterou naše dítě navštěvuje, k tomu ale nestačí jen informace našeho dítěte, je dobré stykat se i s rodiči jiných dětí. Ideální jsou akce, které některé školy pořádají pro rodiče svých žáků nebo pro ně společně.

Základní podmínkou spolupráce rodičů a školy je vzájemná důvěra, otevřenost a skutečné přání spolupracovat. Učitelé jsou odborníci na výchovu a vzdělávání, rodiče zase nejlépe znají své děti, na řešení výchovných a vzdělávacích programů musí tedy spolupracovat, ne je svalovat jeden na druhého. Obě strany musí být připraveny snést i názorový rozpor a hledat konstruktivní řešení. Prospěšné je i umožnění hospitací rodičů ve třídě, kde mají nejen možnost vidět své dítě ve srovnání s ostatními, ale také náročnost učitelovy práce. A že to nemají učitelé snadné, o tom svědčí současné potíže našeho školství.

I DĚTI POTŘEBUJÍ ODPOČÍVAT

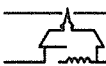
Potřeba odpočinku patří mezi základní potřeby člověka, souvisí se zachováním jeho tělesného i duševního zdraví a výrazně ovlivňuje jeho duševní pohodu i výkonnost. Přesto, že někdy naše děti působí neunavitelným

dojemem, mnoho z nich přichází ze školy opravdu unaveno náročnou školní prací. Na tento fakt reaguje program ve školních družinách, kdy jsou po příchodu dětí ze školy a z oběda zařazovány klidné, odpočinkové činnosti, které paní vychovatelky znají i relaxační techniky, které mohou u dětí uplatňovat. Pak následuje rekreační program, který kompenzuje dlouhé sezení a jednostranné zatížení určitých svalových skupin aktivním pohybem. Horší už to bývá u dětí, které ze školy přicházejí přímo domů, mají příkaz udělat si domácí úkoly, připravit se do školy a pak teprve mohou využít zbytek volného času podle svých představ. Někdy jsou zatíženy ještě různými domácími povinnostmi. Jiné naopak tráví odpoledne sledováním televize, videa a počítačovými hrami, což nemá s psychohygienou nic společného, často se tyto děti nudí a vymýšlejí si různé nežádoucí aktivity. Velmi dobré je zapojení školáků do různých zájmových kroužků podle jejich skutečného přání. Pokud možno by mělo každé dítě nějakým způsobem sportovat. Pohyb je velmi důležitý, pomáhá odbourávat stres a jeho nedostatkem trpí dnes velká část celé populace. Navíc návyk, vytvořený v dětství, bývá trvalou potřebou i v dospělosti. Významnou roli hraje způsob, jakým dítě tráví víkend.

Mělo by zde být prostoru pro kontakt celé rodiny, rozvíjení kamarádských vztahů s vrstevníky, ale také pro různé kulturní a poznávací akce a sportovní aktivity.

Zvlášť důležité jsou pro školáka prázdniny. Děti se na ně velmi těší, rády by si je užily podle svých představ. Pro rodiče se ale v některých případech stávají problémem. Zvlášť u mladších dětí je to otázka času - nestačí dovolená nebo ji není z pracovních důvodů možno čerpat, dítě nemá kdo pohlídat. Poslat dítě na prázdniny s nějakou organizací může být pro mnoho rodin problémem finančním - ceny pobytu na horách, ale i na letních táborech výrazně vzrostly, je-li v rodině víc dětí, jde o velký zásah do rodinného rozpočtu. Přitom u mnoha firem už nejsou žádné „dotace“ na tuto oblast, ubýlo levných podnikových rekreací. Vzhledem k zátěži, kterou pro dětský organismus představuje špatné životní prostředí, nároky školy a často i různé problémy ve vlastní rodině, přimlouvám se za zajištění co nejvyššího prázdninového odpočinku pro naše děti. A nemusí to být vždy především otázka peněz. Vráti se nám to v jejich spokojenosti, zlepšené odolnosti proti zátěži, duševní pohodě i dobrých školních výkonech.

(převzato z cizích zdrojů)

Polemický názor k prodeji bytů v majetku města

Je obecně známo, že dosud neexistují legislativně uzákoněné samosprávné celky (regiony) a tudíž ani kompetence v rámci jejich budoucích činností.

Je však předpoklad, že při dalším bezkolizním rozvoji společnosti dojde ke změně stylu života, což se projeví i ve změně žebříčku hodnot a v jejich ocenění. Toto lze očekávat v horizontu zhruba pěti let. Předpokládá se, že to bude mít pozitivní vliv na chování občana a jeho vztah k veškerému konání oborů lidské činnosti. Lze proto usoudit, že komunální a regionální samospráva posílí svoji pozici, což zřejmě bude ve svých důsledcích znamenat, že obem majetku měst a obcí bude hrát roli k jejich prospěchu.

Obce se nutně začnou chovat podnikatelsky, přičemž rozhodne míra ingerence (zasahování) státu předané do regionů a obcí. Podíl příspěvku ze státní pokladny se bude pro region či obec snižovat a to bude vyvolávat tlak na získávání finančních prostředků v domácím prostředí. Obce, jak je to již dnes např. v Německu, Dánsku apod. budou

hospodařit se vším, co jim bude světeno. Lze předpokládat, že vznik komunálních podniků, spravujících všechny typy služeb (vodovodní sítě, tepelná hospodářství, kanalizace, biologické čistírny, podpory bytové výstavby apod. i jiné činnosti) bude prospěšný městu či obci. Volení zástupců v regionech či obcích budou více vtaženi do problémů své oblasti, zejména z důvodů již nepřenositelné odpovědnosti za dosažené výsledky v obci a regionu.

Je třeba neproklamovat vůli po vstupu do Evropské unie a přitom činit vše proto, aby se město svých majetků zbavovalo.

Současná politika našeho regionu i jiných měst se však ubírá naprosto jiným směrem. Snahou našeho města i jiných podobných je cílem okamžitého, i když „problematického zisku“.

Okamžitý zisk krátkodobě městu pomůže, ale nic nevyřeší. Mám na mysli prodej městských bytů svým nájemníkům.

Nelogický prodej nájemních bytů zbavuje město v současných podmínkách určitého břemene, avšak pro bu-

doucnost to nebylo nejvhodnější řešení. Očekávaná deregulace nájemného by v nedaleké budoucnosti vyřešila i zanedbaný bytový fond.

Není mi zcela jasná výzva obcím k výstavbě nájemních bytů, přičemž stávajících nájemních bytů se zbavujeme.

V našich podmínkách je obzvláště důležité, aby město připravovalo perspektivní podnikatelské záměry, neboť

z odvodů podnikatelských daní - které se budou zcela jistě snižovat - se město v poměrně krátké době ocitne v obtížné ekonomické situaci.

Domnívám se, že zastupitelstvo města by mělo činit nejen to, co jsou schopni splnit ve svém funkčním období, ale především zabezpečovat připravenost města i pro budoucnost.

Meduna Miloš

Kvalita vnitřního prostředí v mateřských školách v Chropyni

Problematika vnitřního prostředí, to je prostředí uvnitř budov, kde pracujeme, bydlíme, ale také škol, kulturních a společenských zařízení, dopravních prostředků atd. nabývá stále více na důležitosti. Ve vyspělých zemích se tato problematika stává jednou z hlavních priorit jak veřejného, tak i preventivního zdravotnictví. Je to dáno změnami v životním stylu a chování lidské populace, které odvisí od ekonomických změn, ke kterým došlo v posledních desetiletích, i od změn ve způsobu trávení volného času. Je nesporné, že stále větší část lidské populace, zejména městské, tráví převážnou část svého života uvnitř budov a dopravních prostředků. Při podrobněji prováděném průzkumu by se určitě zjistilo, že značný podíl i naši městské populace tráví ve svých domovech, pracovištích, školách, společenských místnostech nebo dopravních prostředcích více než 90% dne.

Dalším faktorem, který zvýrazňuje nutnost věnovat se kvalitě vnitřního prostředí, je technický rozvoj a s tím související stále větší podíl nových materiálů používaných při výstavbě objektů a jejich zařizování. Dále používání nových přípravků pro provoz a udržování domácností, vybavování novými druhy a typy spotřebičů a přístrojů. Na druhé straně rostoucí náklady na vytápění bytů a ostatních budov vedoucí k omezení větrání, a to zejména v zimním období. Všechny tyto okolnosti se odrážejí na kvalitě vnitřního prostředí. Stále častěji jsou zaznamenávány tzv. nespecifické zdravotní symptomy a onemocnění zapříčiněná nevhodnou kvalitou ovzduší v interiérech.

Ze zdravotního hlediska můžeme faktory podílející se na kvalitě životního prostředí rozdělit do dvou skupin. První zahrnuje ty vlivy, které způsobují určitou nepohodu, diskomfort nebo přechodné symptomy. Sem je možno zahrnout například teplotu vzduchu a rozsah ventilace, vlhkost vzduchu, ale také některé fyzikální faktory jako je intenzita a způsob osvětlení, hluk apod. K faktorům ovlivňujícím zdraví patří především přítomnost některých chemických látek v ovzduší, biologické kontaminanty a zdroje záření (např. ra-

don). I když je otázka stanovení zátěže škodlivinami nacházejícími se ve vnitřním prostředí budov intenzivně studována, zůstává ještě mnoho nejasného. Zejména je nevyjasněno jak ovlivňují zdraví velmi nízké, tzv. podprahové koncentrace těchto látek. Stále se rozšiřující počet látek, které lze ve vnitřním prostředí analyticky stanovit a různá množství osob na jednotlivé škodliviny komplikují hodnocení jejich účinků. Situace se ještě více znepráhledňuje tím, že málokdy určitá látka působí na organismus sama a působení jiných látek nebo fyzikálních faktorů může její účinek výrazně měnit. Proto zatím nejsou stanoveny limitní hodnoty pro jednotlivé látky nebo faktory vnitřního prostředí, avšak na základě současných poznatků je možno do určité míry již stanovit příčinu akutních zdravotních obtíží, a to zejména u biologických alergenů a některých chemických látek. Vždy je však třeba posuzovat kvalitu vnitřního prostředí komplexně.

Výše uvedené skutečnosti nás vedly k tomu, abychom v rámci akce „ZDRAVÉ MĚSTO“, uskutečněné v Chropyni, alespoň orientačně zmapovali kvalitu vnitřního prostředí ve zdejších mateřských školách. Rozsah provedeného šetření byl ovšem limitován možnostmi naší OHS, přesto však lze konstatovat, že získané výsledky jsou dostatečně ilustrativní.

Pro stanovení chemických látek v interiéru jsme si zvolili formaldehyd, protože tato látka je díky sdělovacím prostředkům dnes u široké veřejnosti chápána jako nejhorší škodlivina, která se v interiéru budov nachází. Je pravdou, že formaldehyd můžeme v interiérech prakticky vždy detekovat (ten se ostatně vyskytuje i ve vnějším ovzduší), ale nikoliv v koncentracích, které by působily zdravotní obtíže. Je však na druhé straně třeba vidět i to, že některé příznaky (dráždění očí a sliznic dýchacích cest, únavu a bolesti hlavy) jsou individuálně velmi rozdílné. U velmi citlivých osob byly tyto reakce nalezeny již od koncentrací 60 µg/m³, a to zejména tehdy, kdy se přidružily další negativně působící faktory jako je vysoká teplota a nízká vlhkost vzduchu (typická situace v centrálně vytápěných do-

Názory se mohou lišit

Vzhledem k tomu, že příspěvek pana Meduny „Polemický názor k prodeji bytů v majetku města“ je značně kritický k současným postojům městských zastupitelských orgánů, dovoluji si s některými jeho názory polemizovat.

Právě proto, že dosud není legislativně vyjasněn postoj státu k vytvoření vyšších územně správních celků, tím ani jejich kompetence, natož tak kompetence obcí po vytvoření těchto celků, netroufal bych si tvrdit, že na příjmové stránce obecních rozpočtů bude dominující příjem z podnikání.

Znalosti o západních zemích v oblasti podnikání obcí není možno zobečňovat, jak se o to pokouší autor příspěvku. Podnikání v komunální sféře jistě nelze vyloučit, jde jen o to, objektivně posoudit důvody podnikání. Obec je zpravidla nucena podnikat proto, aby měla pod kontrolou ty podnikatelské aktivity, které se dotýkají bezprostředně občana. Činí tak především z toho důvodu, aby občana ochránila od vlivu nezodpovědného podnikání a tím vyloučila např. enormně vysoké ceny služeb a podobně. Dalším možným způsobem podnikání obcí může být taková aktivita, pro kterou jsou v místě vytvořeny příznivé podmínky. Například, když obec vlastní přírodní ložiska vhodná k těžbě kamene, písků a podobně.

Abych se vrátil k bytům. Podnikání obcí v oblasti pronájmů bytů není tou nejvhodnější podnikatelskou aktivitou, neboť zkušenosti (právě ze západ. zemí) ukazují, že obce neumí s byty hospodařit dobře. Možná právě sociální po-

hled z nich dělá špatné hospodáře. Obec obvykle vlastní jen nezbytný počet bytů pro uspokojení sociálně nejpotřebnějších občanů.

Dlouholeté zkušenosti starosty čtyřsettisícového Wiesbadenu v SRN, které přednášel na semináři pro komunální politiky v Benešově u Prahy, jednoznačně potvrzují správnost současného trendu. Podle jeho názoru náleží tento druh podnikání do soukromých rukou a obce se jím zabývají pouze doplňkově, z již zmíněných důvodů.

Musím se ostře ohradit proti názoru, že město prodává byty kvůli nějakému „problematickému zisku“. Město byty neprodává z důvodu jakéhokoliv zisku, o čemž svědčí prodejní ceny. Každý, kdo se o tuto problematiku zajímá, si snadno zjistí, že tyto ceny jsou jen zlomkem cen odhadních nebo tržních. Pokud lze mluvit vůbec o zisku, jedná se o zisk spíše symbolický.

Pokud jde o výstavbu nových komunálních bytů souhlasím s tím, že se to může jevit jaksi „proti pantoku“. Na jedné straně byty prodáváme a na druhé stavíme nové. Je třeba si ale uvědomit, že v současných ekonomických podmínkách především mladých manželství je to prakticky jediná možnost, jak vůbec lze činnosti dům v Chropyni postavit. Na jakoukoliv jinou formu výstavby nelze získat státní dotaci (byť jen částečnou). Tyto byty se nestaví z důvodů podnikání, ale proto, aby vůbec nějaké nové byty ve městě byly.

František Hrabal
zástupce starosty

Co si můžeme přečíst v kronikách

Pro řadu z nás současnůků je název „Cikorka“ poněkud záhadný a nevíme, co přesně se za ním skrývá. Proto jsme vybrali ze soukromého archivu pana Dolníčka text, který je jakýmsi průřezem historie této budovy (dnes už jen zbytku).

CIKORKA

15. dubna 1910. Továrnu na cikorii hodlá v Chropyni stavěti společnost kolínské továrny. Pozemky u nádraží při silnici má již zakoupeny a v pozemkové knize zapsány.

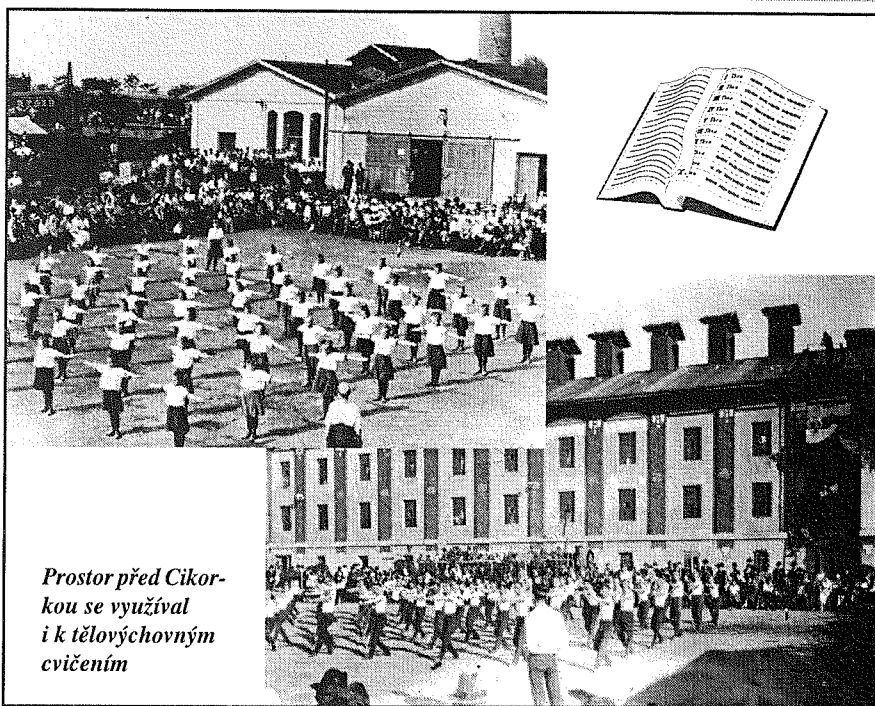
14. října 1910. Chropynský závod je sušárna čekanky a zpracuje denně přes pět vagónů čekanky. Správcem továrny jest ustanoven Alois Červinka ze Zářičí. Výkup pozemků.

Na prostranství cikorky u nádraží, kde bývala pila, stával u třech dřevěných domků. Na prostranství byl sklad dřeva, klád. Obchod s dřevem měl pronajatý cizí člověk. Tento domek patřil Gofinkom a bydlel tam Fer. Macháček. Byla zde jedna světnice a komora. Když se p. Macháček odstěhoval, byla k dřevěnému domku přistavěna z vepřáků světnice. Tak vznikl byt, kde byla kuchyň, světnice a komora. Bydlel zde p. Žáček. Když pozemky kupovala akciová společnost cikorky a chtěli, aby se p. Žáček vystěhoval zaplatila mu společnost 600 zl. Domek byl potom zbouraný.

V roce 1910 byla v Chropyni dostavěna sušárna - Kolínské cikorky. Postavena akciovou kupeckou společností se sídlem v Prostějově, sesterský podnik cikorky v Kolíně. Byla asi na rozloze 2 ha. Pozemky byly těsně u nádraží.

Byla postavena hlavní dvoupatrová budova, při ní ze strany od silnice strojovna a z druhé strany dřevěné skladiště pro usušenou čekanku. Blízko strojovny byla vykopána studna, která ji zásobila vodou.

Z nádraží přes cestu byla kolej pro vagónovou přepravu. Bylo zde také otáčecí kolo pro jeden vagón, aby mohla být uskladněna cikorka, ale také řepa, uhlí, koks,

Prostor před Cikorkou se využíval i k tělovýchovným cvičením

na různých místech nádvoří, blízko však budovy. Při hlavní silnici byly postaveny dvě vilky, ve kterých byl byt pro správce, kanceláře a váha pro provozy.

Vnitřní sušárna rozdělena do tří částí tak, aby čekanka, později řepa procházela postupně shora dolů. V přízemí zřízeno devět pecí z každé strany. V těch se topilo koksem. Nad nimi v 1. patře na pevných železných rostech se čekanka dosušovala. V druhém patře, kde se říkalo „pařáky“ se na otáčecích rostech řepy odpařovaly. Na půdě se čekankové řepy sypaly do dřevěných násypků pro zásobu. Zde stoupajícím teplem se částečně zbavovaly vody. Na střeše byly dřevěné komínky, které odváděly páru z řízků a plyn z kotelný.

Mezi přízemím a prvním patrem bylo cementové podlaží. Dále mezi druhým podlažím a půdou byl jen dřevěný strop. U strojovny vedly dřevěné schody až na půdu a venku železný žebř spojoval všechna patra.

Kořeny cikorky byly z vagónů uskladňovány na nádvoří a odtud na kolečkách dováženy ke strojovně. Odtud dopravníkovým pásem do řezačky, dále korytem do kabelového výtahu, kde padaly do přichystaných visutých vozíků. Zde pracovaly dvě ženy, které je navázely nad jednotlivé pece. Po částečném odpaření, asi za 4 hodiny se spouštělo na spodní sušku. Při sušení se musely krajánky obracet, což byla nejtěžší a nejobtížnější práce. Do prostoru, kde se sušilo musel dělník vzlézt a obracet ručně. Obracení se provádělo několikrát za směnu.

V roce 1917 společnost postavila na nádvoří pilu. Byla vybavena velkým a malým katrem. Poháněna lokomobilou a později postaven komín 30 m vysoký. Klády dováženy z hor na vagónech a řezaly se většinou jedle a lípy.

Cikorka vyhořela 29. října 1919, byla znovu postavena a ve výrobě se pokračovalo. Celý tento podnik asi roku 1925 zkrachoval. Společnost měla dluhu asi 12 milionů. Bylo rozhodnuto, že chropynský podnik se zruší. Zařízení demontováno a odvezeno. Také pila demontována a strojní zařízení odvezeno do Dolan u Olomouce, fa Látal, tesařský mistr a majitel pily. Demontáž prováděl Pohl Stanislav.

V roce 1933 společnost tyto objekty nabízela ke koupi. Továrnu koupil ing. Cukr, chemik, který byl znám tím, že zakládal malé družstevní cukrovary, jako například v Krumsíně a na Slovensku. Bylo započato s opravou, ale všechno dělano provizorně a na krátkou dobu. Ing. Cukr skupoval řepu od rolníků za 4 Kčs 1 q. Sušené řízky mlet na kovových bubnech (na kterých se dřív mlet cement) na jemný prášek a tento dáván do měchů. Tomuto prášku dělal velkou reklamu. Je prý výbornou přísadou do pečiva, která dává sladkou příchut a netvrdne. Měl však problémy s cukrovarnickým kartelem. Přes tyto potíže snažil se ing. Cukr tento prášek vyvážet do Anglie, ale na hranicích zásilka byla zastavena. V době války pracoval ing. Cukr v Berlíně jako chemik.

Cikorka pak stála nečinně, stroje po válce rozebrány, takže stály jen venkovní zdi.

Poznámka redakce:

Dnes je ve zbytku budov umístěna sběrna druhotných surovin a sklad Správy majetku města.

Text vybral a doplnil F. Hrabal (otištěno bez slohových úprav)

Kvalita vnitřního prostředí v mateřských školách v Chropyni

(pokračování)

mech v zimním období).

Při našem měření provedeném ve dvou třídách mateřské školy na nám. Svobody byly nalezeny koncentrace 76 a 40 mg/m³, ve třech třídách MŠ na Tyršově ulici byly zjištěny koncentrace 31, 24 a 24 mg/m³. Z hygienického hlediska jde tedy o nízké koncentrace, které nelze považovat za významné a ovlivňující zdravotní stav dětí. Dalším faktorem, který výrazně ovlivňuje kvalitu vnitřního prostředí, je prach. Množství a kvalita prachových částic závisí jak na venkovním prostředí v dané lokalitě, tak i na režimu úklidu, v místnosti prováděných aktivitách, vnitřním zařízením a podobně. Samostatně prachové částice působí v podstatě jen mechanickým drážděním. Ostatní účinky, včetně těch nejzávažnějších (toxické, alergické ale i infekční nebo karcinogenní) jsou způsobeny látkami nebo mikroorganismy, které se na prachových částicích usazují.

Mateřské školy jsou vlastně ideálním modelem prostředí, kde jsou značné pohybové aktivity na poměrně malé ploše. Přesto byly naměřené koncentrace prachu v obou školách (0,092 mg/m³ a 0,124 mg/m³ ve třídách MŠ na nám. Svobody a 0,417, 0,269 a 0,334

mg/m³ ve třech třídách MŠ na Tyršově ul.) vcelku příznivé. Naměřené koncentrace prachu podle současných poznatků nepředstavují zdravotní ohrožení ani malých dětí.

Prach v interiéru mateřských škol je svým charakterem obdobný tzv. domácímu prachu, který sestává z organického materiálu, mikroorganismů, zbytků kůže, spor plísní a pod. V domácnostech, kde chovají zvířata, se k tomu přidružují ještě zbytky srsti, peří a kůže zvířat. Ze zdravotního hlediska se za nejvýznamnější složku tohoto prachu považují roztoči, části jejich těl a produkty metabolismu. Dýchání prachu silně kontaminovaného roztoči je spojeno s rizikem vzniku alergického onemocnění. Proto jsme provedli i šetření na přítomnost roztočů v prachu, který byl vysát z koberců, popřípadě i látkových povlaků a potahů v obou školách. Pro stanovení roztočů v 5 vzorcích prachu z obou MŠ jsme použili testovací soupravy ACAREX. V žádném testovaném vzorku prachu nebyla prokázána přítomnost guaninu jako indikátoru výskytu roztočů.

MUDr. Jarmila Číhalová
okresní hygienik
(dokončení příště)

Chropynské počasí - červenec 1997

Z hlediska dlouhodobých průměrných měsíčních teplot je červenec u nás nejteplejším měsícem v roce. Konkrétní výše teploty však závisí na nadmořské výšce, pro nadmořskou výšku Chropyně je to 24,4°C (nadmořská výška 194 m n. m.).

S vysokými teplotami v červenci souvisí i letní bouřky a krupobití. Průměrná červencová teplota má silný statistický významný kladný vliv na srpen, září a listopad. To znamená, že po červenci teplejším než obvykle bude pravděpodobně následovat i nadnormálně teplý srpen, září a listopad.

Statistika povětrnosti, odvozená z mnohaletých průměrů počítá pro červenec ještě s dalšími „monzunovými“ vlnami (čtvrtou až šestou), projevujícími se deštivým počasím. Doba vpádu těchto vln do střední Evropy byla různými meteorology situována mezi 2. - 7. červenec, popř. 5. - 11. července. V letošním červenci přišla tato 5. - 7.7. a za tyto tři dny spadlo celkem v Chropyni 91,7 mm/m² srážek. (Pro příklad - za celý měsíc červen spadlo v Chropyni 73 mm/m² srážek).

Pozn. 91,7 mm/m² = 91,7 litru vody na 1 m².

Z MÍSTNÍHO POZOROVÁNÍ V MĚSÍCI ČERVENCI

- průměrná minimální ranní teplota byla 16,2°C
- průměrná maximální odpolední teplota byla 23,3°C
- nejstudenější den byl 6. červenec s ranní teplotou 15°C a odpolední 17°C
- nejteplejší den byl 28. červenec s ranní teplotou 20°C a odpolední 28°C
- celkem za měsíc červenec spadlo 231,9 mm/m² srážek, nejvíce dne 5. července a to 39,8 mm/m²

NĚKTERÉ PRANOSTIKY NA MĚSÍC SRPEN

4. srpen (Dominika)

- Parno na Dominiku zvěstuje tuhou zimu.

10. srpen (Vavřínek)

- Vavřínek ukazuje, jaký podzim nastupuje.

15. srpen (Nanebevzetí Panny Marie)

- Pakli byl jasný den Nanebevzetí Panny Marie, tak se hojnost dobrého vína očekává.

16. srpen (Roch)

- Když přší na svatého Rocha, je pak pěkný podzim.

24. srpen (Bartoloměj)

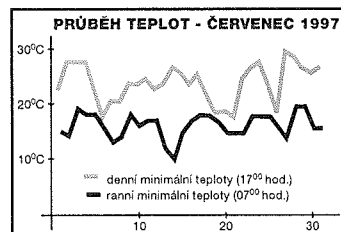
- Od svatého Bartoloměje slunce již tolik nehřeje.

28. srpen (Augustin)

- Kol svatého Augustina odcházejí pryč teplé dny.

Pocit chladna z rána od 26.7. (ANNA) není podmíněn pouze nástupem poněkud nižších ranních teplot vzduchu, ale spíše zvětšenou vlhkostí vzduchu a vytvářením přízemních mlh nad vodními plochami, či tvorbou rosy. Pozvolný pokles průměrných teplot vzduchu koncem července je v některých letech výraznější, v jiných méně. V mimořádně teplém létě 1983 nastal pokles teplot později, den po Anně bylo během dne zaznamenáno nové absolutní maximum teploty vzduchu a to 40,2°C.

ing. Kment

Společenská kronika - červenec 1997

Jubilanti

- 70 let - Květoslav Otáhal, ul. Tovačovská
 Růžena Hrubá, ul. Moravská
 Alena Malá, ul. Moravská
 Jarmila Mizerová, nám. Svobody
- 75 let - Libuše Oulehlová, ul. J. Fučíka
- 81 let - Magdalena Housková, ul. J. Fučíka
- 84 let - Anna Bajerová, Plešovec
- 85 let - Růžena Šmidáková, ul. Díly
 Anna Vlčková, ul. Hrad
 Bohumila Havlíková, ul. Tyršova

Sňatky

- Jaroslav Kyselý, Běloutín - Martina Václavová, Chropyně
 Stanislav Havier, Chropyně - Bohdána Gajová, Chropyně
 Ing. Petr Kusnierz, Český Těšín - Mgr. Gabriela Kuotková, Chropyně

Úmrtí

- Zdeněk Kroupa, 66 let, ul. Hrad
 Jan Hladný, 47 let, ul. Tyršova

Kateřina Lučanová
 matrikářka

Letošní návštěvy představitelů města v dětských táborech se uskutečnily několik dnů před záplavami. Kdo by v té době tušil co se bude odehrávat v táboře u Loštic a o tři dny později i v Chropyni.

